

Visszhang

Imádságok, olvasmányok

Szerkesztette *Szabó Lajos*

Luther Kiadó | Budapest, 2019

A kötet megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Szerkesztette
Szabó Lajos

A kötet szerkesztője és kiadója megköszöni mindazok munkáját, akik az imádságokat és olvasmányokat írták és rendelkezésükre bocsátották.

3., átdolgozott kiadás

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához van kötve.

Fotók © Benkóczy Péter, 2001, © Gál Orsolya, 2001, © Kerényi Zoltán, 2001

© Szabó Gergely, 2019 © Szabó Lajos, 2019

Illusztrációk © Füzesi Judit, 2001

Borítókép © Polgár Rózsa, 2001

© Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója, 2019

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója, Budapest, 2019

Felelős kiadó Antal Bálint

Műszaki szerkesztő Török Andrea

Tördelő Fodor Gábor

Szöveggondozó: Papp Máté

A borító Polgár Rózsa *Gyűródés* című gobelinjének felhasználásával készült.

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben

Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató

www.gyomaikner.hu

ISBN 978-963-380-172-7

Előszó a harmadik kiadáshoz

Nagy szükség van imádkozó emberekre az egyházban. Fontosak a kiemelkedő nagy egyéniségek imái, de legalább ennyire lényeges az, hogy a gyülekezetek lelkészeinek és tagjainak az imádságai is közkinccsé válhassanak. Ebben a folyamatban egy kis lépés a *Visszhang*-kötet is, amely két évtizede készült, és most éri meg harmadik kiadását. Az imádkozás szolgálat. Bárhol végezhető és bárki felvállalhatja. Az imádság az a nagy összekötő kapocs Isten és az emberek között, amivel földi életünk minden kérdése odahelyezhető Isten elé, az Ő akarata és terve velünk kapcsolatban pedig szintén az imádság gyakorlatában ismerhető meg. Csak az alaphangra kell vigyáznunk, hogy az ne változzon! Egy énekversünk első sorában található meg ez tömören: „Mit Isten tesz, mind jó nekem.” Innen induljunk és ide is érkezzünk meg mindig.

Megszólalhat az, ami nagyon nehéz. Kimondható az, ami fáj. Elsorolható mindaz, amitől félünk. Hálásak lehetünk életünkért. Fel is tehetünk sok-sok kérdést az aggodalmainkkal kapcsolatban is az imádságban. Fel is kiálthatunk akkor, amikor nagy bajban vagyunk. Erőt kérhetünk, ha nagyon elfogyott az energiánk és ürességet érzünk a lelkünkben.

Az imádkozás úgy gyakorolható Jézus tanítása szerint, ha nem csupán önmagunkat hordozzuk az imádkozó, meditáló és a csendben is Istenre figyelő perceinkben, hanem mindig jelen vannak a többiek is. Közeliek és távoliak. Számunkra nagyon ked-

ves emberek és nehezen elviselhetőek egyaránt helyet kell, hogy kapjanak ezekben a szent pillanatokban Isten előtt a szívünkben.

Az Istennel beszélgető ember számára nincs elszigetelődés az embertársaktól, mert életünk legfontosabb feladatai közé tartozik a mellettünk élők támogatása. Hihetetlenül nagy energiát nyerhetünk, ha feltárjuk előtte mindazt, amivel épp tele van a szívünk és a fejünk, ha elé visszük a társaink és a környezetünk kemény, időnként riasztó helyzetét, állapotát.

A *Visszhang* áhítatos, meditációs és imádságos könyv harmadik kiadása jelzést is ad ma számunkra. Egyrészt megadja a lehetőséget, hogy együtt imádkozzunk azokkal az egykor értünk is imádkozó testvéreinkkel, akik a könyv első megjelenése óta már meghaltak. Éppen ebben az évben hunyt el az a kiskőrösi evangélikus presbiter testvérünk, akinek a könyörgése kézzel írott formában megtalálható a könyv első oldalain. Szimbolikus az ő alakja. Slajkó Pál egy volt azok közül, akik a hálaadás és az odaadás szolgálatát élték meg a gyülekezetben egyszerű emberként, de nagyon komolyan vették egész életútjukon az imádkozás szüntelen gyakorlásával és a kétkezi munka végzésével a családot, az egyházat és a világot. Bárcsak minél több követője lenne az ilyen felelősen imádkozó tisztségviselőknek most is egyházunkban!

Az átdolgozás és javítás mellett új szövegek is kerültek ebbe a kötetbe. Köszönet illeti mindazokat, akik ebben a munkában részt vettek és segítettek az új kiadást. A legnagyobb elismerés minden alkotó számára az lehet, ha ez az átdolgozott kiadás bátorítást ad az imádkozáshoz, közelebb visz Istenhez, és minél többen minél többször olvasgatják napról-napra az itt közreadott szövegeket.

Budapest, 2019. őszén

Szabó Lajos

*Te pedig amikor imádkozol, menj be a belső szobádba,
és ajtódat bezárva imádkozzál Atyádhoz titokban;
Atyád pedig, aki látja, amit titokban teszel, megfizet neked.*
(Mt 6,6)

A *Visszhang* második kiadása nagy örömet jelent, azoknak különösen is, akik négy évvel ezelőtt fáradoztak ennek a könyvnek a létrejöttén.

Jó volt megtapasztalni az elmúlt években, hogy a legváratalnabb élethelyzetekben utaltak az itt közreadott imádságokra és gondolatokra a *Visszhang* olvasói. A gyülekezetekben isentiszteleti és bibliaórai alkalmakon is elhangzottak belőle részletek. Nem véletlen, hogy a legmegrázóbb történetek a *Visszhang*gal kapcsolatban a megpróbáltatást, betegséget vagy az élet más krízishelyzeteit átélő emberek vallomásaiból kerültek felszínre.

Az új kiadásnál azt az örömteli visszajelzést is szem előtt tartjuk, hogy a fiatal generációk is szívesen olvassák ebben a kötetben kortársaik imádságát, közben saját imádkozó életük is bátorságra, erőre és aktivitásra talál.

Áldáskívánással bocsátjuk útjára a *Visszhang* második kiadását.

Budapest, 2005. böjt

Szabó Lajos

Aldjad lelkem az Urat

Felátelt szívvel magasztalok Atyám hogy kétség
kezeimtől gondot viselsz rám. Hogy olyan szülőkkel
aldottál meg okiktól korán megtanulhattam
„Göröknapom én Istenem Te vagy” Fő volt korán
megtanulni azt „Mimódon örösheti meg az ifjú
tisztán az ő útját” Jézusom Atyám hogy szótál
hű társat. Nem jó az embernek egyedül lenni Eszt
is aldok a Te nevedet. Egymás terhet hordozni-
tok. Így veled együtt járni jó és könnyebb
Atyám aldok nevedet hogy a szülői szolgál-
tot ránk gyarto emberekre birtad. Meg azán
dehóstól gyermekekkel unokákkal alkálattal
sok az örömiünk és nagy a felelősségünk és
ides terhünk és így aldassuk a Te nevedet
együtt a családban és a gyülekezetben
De Atyám kérlek légy velünk továbbra
is Farts meg a hitben családunk minden
tagját hogy minden család aki él a világon
elmondhassa Jézusával „En is a én házamméne
az Urnak szolgáink” De más leme a világ.
Atyám köszönünk amiteddig Addtal. És
kérünk légy velünk így ahogy eddig voltál
és készts el a Veled való szemből szembeni
találkozásra a Te fiadest az Ur Jézusent

Amen

Slajkó Pál kiskőrösi presbiter imádsága

*B*evetés

Ne ajkam mondjon csak imát...¹

Ki ne vágyódna egy csendes órára vagy csupán egy kicsi időre, amikor nyugodtan gondolhat mindarra, ami vele történt és eltöprenghet arról is, merre tart az élete? A személyes és közösségi hitélet egyik legfontosabb területe az emberi lélek ápolásának és gondozásának naponkénti gyakorlata. Szeretnénk kiszakadni ekkor a mindennapi küzdelmekből, hogy megpróbáljuk átélni azt a legmélyebb belső kapcsolatot, amely Istenhez és emberekhez köt, s amelyben az összetartozás érzése határoz meg mindent. Lehet, hogy a lakás egy kis zugába húzódnak vissza, vagy beülünk egy üres templomba, esetleg elvonulunk a természet egy számunkra különösen is kedves szögletébe, de mindenképpen közelebb a nyugalomhoz, a békességhez és a zavartalan csendhez. Egy képzeletbeli sátorba sietünk, ahol régiek és újak találkoznak. Itt szabadon hallgathatunk és beszélhetünk. Eszünkbe jutnak történetek, érzések és találkozások. Kérdéseket tehetünk fel bátran. Nincs kioktatás vagy rendreutasítás. A nyugalom sátra sok helyen felállítható. A teteje nyitott és az oldala sem zárt. Felülről érkezik az az erő és inspiráció, amelyre állandóan szükségünk van ahhoz, hogy elindulni,

¹ *Evangélikus énekeskönyv* (EÉ) 87,2

cselekedni és megérkezni tudjunk a mindennapos küzdelmek során.

Aki ma szeretne megtanulni imádkozni, beszélgetni és meditálni, úgy tűnik, nincs könnyű helyzetben. Rengeteg a kínálat, sok a különlegesnek hirdetett eljárás. Mégis tudnunk kell, ma is léteznek a legegyszerűbb, eleinktől örökölt formák, és mindenki megtalálhatja a neki megfelelő utat: az értékes közelség alkalmát. Ebben nem a mi szavunk a döntő, a kezdő lépés. A most közreadott gondolatok, imádságok, meditációk sem. Az első lépés, a valóban kezdeményező kommunikáció mindig Isten szava, keresése és cselekvése. Erre irányul és ebben születik meg minden imádságnak szánt emberi szó, kifejezés vagy akár egyetlen sóhajtás is.

Jó lenne, ha ez a kötet sokak számára lehetőséget adna arra, hogy mások imádkozó szavai vagy egy-egy kép segítségével erőt és hitet találjanak Isten közelségében. Ebben a kötetben nem különülnek el egymástól generációk, különféle gondolkodásmódok sem húzódnak megkeményedett nézetek sáncai mögé, hanem érdeklődéssel fordulnak egymás szóhasználatához és megközelítési módjához. Krisztus követésében úgy tehetünk lépéseket, ha az önmagunkon túlihoz, a sajátunktól különbözőhöz is hajlandók vagyunk komolyan odafordulni. A csendbe belépő imádkozó, meditáló ember mindig sok-sok életet visz magával, és nem elfelejt, leír sorsokat, hanem hordoz és felvállal embereket. A fogyasztói kereszténységből ezzel a gyakorlattal járható út nyílhat számunkra is az áldozatot vállaló krisztusi életforma felé. Nem hiábavaló őszintén megvizsgálni magunkat abban az értelemben, hogy mennyire vagyunk képek gyengébbekkel, kisebbekkel, sőt általában a körülöttünk élőkkel valóban közösséget vállalni. Az imádság ebben is segíthet rajtunk. Ahol pedig a mi szavaink hiányosak, egy másik ál-

tal leírt mondatsor elindíthat az újragondolás és az átérés felé. Lezártnak hitt utak kinyílhatnak, sőt békétlenséggel elintézettnek gondolt döntések rendeződhetnek az imádkozó ember életében.

Jézus Krisztus egész emberi lényünket szólítja meg a kommunikáció teljességében. Bibliai igék különleges ereje az életünkben, egy-egy igehirdetés továbbélése, a templomi istentisztelet formáló hatása tanúskodik ma is erről. Különös és nagy titok az, hogy ki és mikor érti meg igazán a Szentírás üzenetének nagyságát. Azt pedig tudjuk, hogy a személyes átélésnek rendkívül nagy jelentősége van keresztény életünkben. Ehhez szükséges, hogy új, mai vallomások is kezünkbe kerüljenek. Kortársak egymás gondolatát és imádságát közvetítő és közreadó szolgálata ezért különösen is értékes és fontos ajándék számunkra. A belső szoba rejtett kincseinek felnyitása és mások elé tárása nem könnyű feladat, nem a dicsekvés hamis indulatával történik, hanem az öröm és a vigasztalás átélt közösségének felkínálásával.

Egyházi megújulás nem képzelhető el a lelki élet újrafgalmazó és aktuálisan megszólaló kommunikációja nélkül. Isten szava úgy ér el minket, ha nem a részünkről sokszor természetesnek vett monológ útját járjuk, hanem dialógusban élünk. Az imádságban első renden mindig arra kapunk lehetőséget, hogy meghalljuk Isten szavát életünkkel kapcsolatban. Erre irányítja a figyelmünket Luther tanítása is, ahogyan azt istentisztelet előtt, akár minden vasárnap elolvashatjuk az énekeskönyvünkben: „Ha az idő és a hely megengedi, minden imádságomban négy csokrot kötök. Először is *tanításnak* tekintem az imádságot, és megvizsgálom, hogy mit kíván tőlem a mi Urunk. Azután *hálaadássá* formálom, harmadszor *bűnvallássá*, negyedszer *kérészé*.” (EÉ 683. o.)